	Procedura ZSZŚiBHP	PZSZŚiBHP - 07	
	Zarządzanie kryzysowe w Federal-Mogul Gorzyce Sp. z o.o.	Wydanie: 03 z dnia 08.03.2018	
		Strona: 1	Stron: 7

Zarządzanie kryzysowe W Federal-Mogul Gorzyce Sp. z o.o.

Egzemplarz nr:

	Data	Stanowisko	Nazwisko i imię	Podpis
Opracowano	08.03.2018	Pełnomocnik ZSZŚiBHP	Barnaś Wiesław	
Zatwierdzono	08.03.2018	Prezes Zarządu	Krępa Adam	

Obowiązuje od dnia: 08.03.2018

Wycofano dnia: *)

*) wypełniać wyłącznie na oryginale procedury

Spis treści:

1. Cel i zakres stosowania
2. Terminy i definicje
3. Uprawnienia i odpowiedzialność
4. Sposób postępowania
5. Załączniki i dokumenty związane

	Procedura ZSZŚiBHP	PZSZŚiBHP - 07	
	Zarządzanie kryzysowe w Federal-Mogul Gorzyce Sp. z o.o.		

1. Cel i zakres stosowania

Niniejsza procedura uchyla i zastępuje instrukcję IŚ-2 „Zarządzanie kryzysowe w F-M Gorzyce” oraz Procedurę PSZBHP-5 „Gotowość i reagowanie na awarie” oraz „Procedurę PŚ-7 Gotowość i reagowanie na awarie środowiskowe”.

Celem niniejszej procedury jest zapewnienie właściwego i skutecznego zarządzania zdarzeniami, takimi jak wypadki przy pracy, czy sytuacje niebezpieczne mogące oddziaływać na zdrowie lub bezpieczeństwo ludzi, czy środowisko oraz awarie i dające się przewidzieć klęski żywiołowe, które mogą powodować sytuacje kryzysowe. Zatem w niniejszej procedurze oraz powiązanych z nią instrukcjach określono zasady postępowania w Federal-Mogul Gorzyce Sp. z o.o. w przypadku, gdy będą miały miejsce następujące zdarzenia:

- a) wypadek przy pracy
- b) pożar
- c) powódź
- d) katastrofa budowlana
- e) wichura, huragan, gradobicie, śnieżyce
- f) uwolnienie niebezpiecznych środków chemicznych i biologicznych
- g) terroryzm
- i) zdarzenia radiacyjne
- j) awarie związane z oddziaływaniem na środowisko naturalne
- k) sytuacje niebezpieczne mogące potencjalnie oddziaływać na zdrowie, czy bezpieczeństwo ludzi i/lub środowisko naturalne

2. Terminy i definicje

Wypadek przy pracy – nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą: podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych; podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia; w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy

Wypadek śmiertelny – to wypadek przy pracy, w wyniku którego nastąpiła śmierć okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia wypadku

Wypadek ciężki – to wypadek przy pracy, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności rozrodczej lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, całkowita lub częściowa niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale, istotne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała

Wypadek zbiorowy – to wypadek przy pracy, któremu w wyniku tego samego zdarzenia uległy co najmniej dwie osoby

Pożar – niekontrolowany proces spalania w miejscu do tego nieprzeznaczonym. Warunkiem zapoczątkowania i przebiegu procesu jakim jest pożar (podobnie jak w procesie spalania) jest istnienie czworokąta spalania: materiał palny, utleniacz, ciepło, skomplikowane reakcje łańcuchowe, wodne rodniki. Przyczyny pożarów to:

- wadliwa instalacja elektryczna, przebicie izolacji elektrycznej, zwarcie
- wadliwa instalacja gazowa
- awarie techniczne i błędy technologiczne

	Procedura ZSZŚiBHP	PZSZŚiBHP - 07	
	Zarządzanie kryzysowe w Federal-Mogul Gorzyce Sp. z o.o.		

- nieumyślne/umyślne zaproszenie ognia przez człowieka
- niedopałki papierosów
- pozostawienie bez nadzoru źródła ciepła
- wyładowania atmosferyczne
- podpalenia
- wypadki komunikacyjne
- wypalanie traw
- susze
- samozapalenia – dotyczy substancji, które zostały silnie skoncentrowane w jednym miejscu, jak na przykład: wilgotne siano, wata, torf, węgiel, farby. W ich wnętrzu, ze względu na brak cyrkulacji powietrza, wytwarza się temperatura powyżej 200 °C (zazwyczaj powyżej 250 °C!), co prowadzi do tlenia, a dalej powstania płomieni. Niektóre rośliny (Pirofity) i całe formacje roślinne są przystosowane do okresowych pożarów, a ich budowa i wydzielane przez nie substancje (np. olejki eteryczne) sprzyjają samozapłonowi.

Powódź – rozumie się przez to takie wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach lub na morzu, podczas którego woda po przekroczeniu stanu brzegowego zalewa doliny rzeczne albo tereny depresyjne i powoduje zagrożenie dla ludności lub mienia.

Jest to zagrożenie najczęściej występuje w okresie:

- zimowo-wiosennym na skutek spływu wód roztopowych i kry lodowej, co jest spowodowane gwałtownym topnieniem śniegu i lodu
- letnim, jesiennym na skutek intensywnych bądź długotrwałych opadów deszczu i często w wyniku awarii urządzeń hydrotechnicznych

Poważna awaria – rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem

Poważna awaria przemysłowa – rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie.

Zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, zwanej dalej „awarią przemysłową”, w zależności od rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznej znajdującej się w zakładzie uznaje się za zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii, zwany dalej „zakładem o zwiększonym ryzyku”, albo za zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii, zwany dalej „zakładem o dużym ryzyku”

Katastrofa budowlana – jest to niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów.

Zdarzenie to najczęściej powodowane jest przez:

- wybuch gazu
- obsunięcie stropów lub nadwerężenie ważnych elementów konstrukcyjnych budynków
- pożar
- nieprzestrzeganie zasad racjonalnej eksploatacji

Wichura, huragan, gradobicie, śnieżyce - zjawiska powodowane najczęściej, szybko przemieszczającymi się aktywnymi niżami:

- w okresie: wiosennym i jesiennym przyjmują one najgroźniejszą formę wichur i huraganów mogących niszczyć substancje budowlane i mieć zagrożenie od powalanych drzew oraz gradu

	Procedura ZSZŚiBHP	PZSZŚiBHP - 07	
	Zarządzanie kryzysowe w Federal-Mogul Gorzyce Sp. z o.o.		

- w zimie silny wiatr w połączeniu z temperaturą powietrza tylko nieco poniżej 0°C. Może być to przyczyna odmrożenia i wychłodzenia organizmu, a towarzyszące temu śnieżyce paraliżują transport i komunikację

Uwolnienie niebezpiecznych substancji/mieszanin chemicznych oraz czynników biologicznych – powodowane jest najczęściej przez:

- awarie i katastrofy w obiektach przemysłowych
- wypadki cystern kolejowych oraz autocystern i innych pojazdów specjalnych transportu drogowego
- rozszczelnienia rurociągów przemysłowych
- akty terrorystyczne

Terroryzm – oznaczająca użycie siły lub przemocy w stosunku do osób lub własności, w celu zastraszenia, przymusu, okupu. Skutki terroryzmu mogą obejmować znaczna liczbę ofiar, uszkodzenia budynków, zakłócenia w dostępie do podstawowych usług takich jak: elektryczność, dostawy wody, opieka medyczna, telekomunikacja, komunikacja miejska. W strukturach polskiej Policji funkcjonują pododdziały antyterrorystyczne i komórki minersko-pirotechniczne, specjalnie przygotowywane do tego, aby zapobiegać i stawiać czoła aktom terroru. Najgroźniejszym z możliwych aktów terrorystycznych jest zamach bombowy.

Sytuacje niebezpieczne mogące potencjalnie oddziaływać na zdrowie, czy bezpieczeństwo ludzi i/lub środowisko naturalne- sytuacje nie posiadające znamion awarii, jednak mogące oddziaływać na zdrowie, czy bezpieczeństwo ludzi, czy środowisko naturalne.

Zdarzenie radiacyjne (por. Prawo Atomowe) - sytuacja związana z zagrożeniem, wymagającą podjęcia pilnych działań w celu ochrony pracowników lub ludności.

Zagrożenie /narażenie potencjalne/ (por. Prawo Atomowe) – narażenie, które może nastąpić, przy czym prawdopodobieństwo jego wystąpienia może być wcześniej oszacowane.

Narażenie (por. Prawo Atomowe) – proces, w którym organizm ludzki podlega działaniu promieniowania jonizującego.

Funkcyjni Pogotowia Halowego - pracownicy wyznaczeni przez pracodawcę do udzielania pierwszej pomocy, zwalczania pożarów i ewakuacji oraz do podejmowania działań ratowniczych w sytuacji powstania innego miejscowego zagrożenia.

3. Uprawnienia i odpowiedzialność

- Pełnomocnik Zintegrowanego Systemu Zarządzania Środowiskowego i BHP jest odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru nad wdrażaniem i stosowaniem niniejszej procedury. Przy współpracy z komórką organizacyjną HR, odpowiada za organizację szkoleń związanych z zapobieganiem, gotowością i reagowaniem na awarie oraz ćwiczeń sprawdzających skuteczność i aktualność istniejących procedur reagowania na awarie.
- Wszyscy pracownicy Federal-Mogul Gorzyce Sp. z o.o., podwykonawcy świadczący usługi serwisowe, transportowe, wszystkie firmy wykonujące prace na terenie Federal-Mogul Gorzyce Sp. z o.o niezależnie od tego na czyją rzecz są one wykonywane, którzy mogą brać udział w wymienionych w punkcie 1 zdarzeniach, widzieć je, mieć świadomość o narażeniu lub nie odczuwać go, zobowiązani są do stosowania postanowień niniejszej procedury.

	Procedura ZSZŚiBHP	PZSZŚiBHP - 07	
	Zarządzanie kryzysowe w Federal-Mogul Gorzyce Sp. z o.o.		

- Kierownicy komórek organizacyjnych są odpowiedzialni za sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem niniejszej procedury przez podległych im pracowników. Odpowiadają za zapewnienie bezpiecznych warunków w obszarze funkcjonowania komórek organizacyjnych i w przydzielonych im obiektach.
- Funkcyjni Pogotowia Halowego wykonują zadania w zakresie działalności ratowniczej i prewencyjnej, w przypadku powstania pożaru, wypadku lub innego miejscowego zagrożenia, w szczególności:
 - alarmowanie załogi zakładu pracy i przebywających w nim osób z zewnątrz,
 - organizowanie akcji ratowniczej i ewakuacyjnej,
 - udzielanie pierwszej pomocy przedlekarskiej osobom poszkodowanym,
 - prowadzenie bezpośrednich działań ratowniczo-gaśniczych i ewakuacyjnych,
 - organizowanie zabezpieczenia miejsca zdarzenia przed dostępem osób postronnych,
 - pilotowanie jednostek ratownictwa medycznego (pogotowia), straży pożarnej i innych ratowniczych do miejsca wypadku,
 - udział w ćwiczeniach doskonalących, szkoleniu Pogotowia Halowego oraz ćwiczeniach ratowniczo-gaśniczych podczas uruchomienia planu ewakuacji,
 - współdziałanie w zakresie ochrony przeciwpożarowej i BHP oraz zgłaszanie nieprawidłowości w komórce organizacyjnej NE - Zarządzanie Bezpieczeństwem.
 - po zakończeniu działań ratowniczych zabezpieczenie miejsca zdarzenia przed dostępem osób postronnych.

4. Sposób postępowania

4.1 Wypadek przy pracy

4.1.1 W przypadku zaistnienia wypadku przy pracy, sposób postępowania został uregulowany w instrukcji roboczej IR/NEB/29/03 Zasady postępowania w razie zaistnienia wypadku przy pracy

4.2 Katastrofa związana z funkcjonowaniem IS

4.2.1 Postępowanie w przypadku katastrofy związanej z funkcjonowaniem IS (informatycy) reguluje dokument IR/IS/05/16 Kontrola dostępu do pomieszczeń IS.

4.3 Zdarzenia radiacyjne

4.3.1 Zasady postępowania awaryjnego w przypadku zdarzeń radiacyjnych zostały opisane w IR/NE/07/08 Zakładowy Plan Postępowania Awaryjnego.

4.4 Pożar, powódź, katastrofa budowlana, wichura, huragan, gradobicie, śnieżyce, uwolnienie niebezpiecznych środków chemicznych i/lub biologicznych, terroryzm

4.4.1 Postępowanie w przypadku wystąpienia pożaru, określa załącznik 1 do niniejszej procedury oraz instrukcja IR/NEB/35/05 Instrukcja zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego Federal-Mogul Gorzyce Sp. z o.o.

4.4.2 Postępowanie w przypadku wystąpienia powodzi, katastrofy budowlanej, śnieżyc, uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych lub uwolnienia niebezpiecznych środków biologicznych, wichury, huraganu, gradobicia czy terroryzmu, określają załączniki, odpowiednio od 2 do 7 do niniejszej procedury.

	Procedura ZSZŚiBHP	PZSZŚiBHP - 07	
	Zarządzanie kryzysowe w Federal-Mogul Gorzyce Sp. z o.o.		

4.4.3 W przypadku zaistnienia któregokolwiek z wymienionych w poprzednich dwóch punktach zdarzeń, Najwyższe Kierownictwo zarządza organizacją przy pomocy Zakładowego Sztabu Kryzysowego, a Dyrektor Generalny ustnie wprowadza „stan zagrożenia” zawiadamiając o nim wszystkich kierowników komórek organizacyjnych. Do czasu odwołania „stanu zagrożenia”, wszyscy pracownicy Federal-Mogul Gorzyce Sp. z o. o., podwykonawcy, goście winni podporządkowywać się poleceniom sztabu kryzysowego.

4.4.4 Jeśli pracownik zauważy zdarzenie mogące spowodować sytuację kryzysową powinien:

- upewnić się, że najbliższym współpracownikom nie zagraża bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub życia i ich ewentualnie ewakuować oraz niezwłocznie udzielić pierwszej pomocy
- telefonicznie powiadomić Ochronę Zakładu
- podporządkować się poleceniom kierującego akcją ratunkową
- na wezwanie przystąpić do usuwania skutków

4.4.5 Decyzję o zakończeniu czynności związanych ze zdarzeniami mogącymi spowodować sytuację kryzysową wydaje Dyrektor Generalny lub Kierownik Zarządzania Bezpieczeństwem w uzgodnieniu z Dyrektorem Generalnym.

4.4.6 Pomiędzy Federal-Mogul Gorzyce Sp. z o.o a firmą Słasątdiset zostało zawarte „Porozumienie w sprawie współdziałania w przypadku likwidacji skutków nadzwyczajnych wydarzeń” w zakresie świadczenia usługi usuwania skutków trudnych do przewidzenia i występujących nagle zdarzeń takich jak:

- katastrofa budowlana powstała w wyniku wichury, śnieżycy, pożaru, wybuchu, zamachu, powodzi lub innych
- nadzwyczajne zanieczyszczenie środowiska powstałe w wyniku niekontrolowanego wydostania się substancji lub związków chemicznych do ziemi
- usuwanie powalonych przez wiatr drzew

4.5 Sytuacje niebezpieczne mogące potencjalnie oddziaływać na zdrowie, czy bezpieczeństwo ludzi i/lub środowisko naturalne

Sposoby postępowania z sytuacjami niebezpiecznymi mogącymi potencjalnie oddziaływać na zdrowie, czy bezpieczeństwo ludzi i/lub środowisko naturalne określa instrukcja IZSZŚiBHP-02 Gotowość i reagowanie na sytuacje niebezpieczne.

P A M I Ę T A J

- Znajomość zasad zachowania się przed zdarzeniem, w trakcie jego trwania oraz podczas usuwania jego skutków pozwoli zminimalizować jego skutki.
- Zachowaj zimną krew.
- Nie wpadaj w panikę.
- Nie biegnij pod prąd ewakuujących się współpracowników.
- Czytaj zasady postępowania w przypadku różnych zagrożeń. Naucz swoją rodzinę racjonalnego zachowania – będziesz o nich spokojniejszy podczas wystąpienia sytuacji kryzysowej.
- Pamiętaj sygnały alarmowe.
- Pamiętaj numery alarmowe:

	Procedura ZSZŚiBHP	PZSZŚiBHP - 07	
	Zarządzanie kryzysowe w Federal-Mogul Gorzyce Sp. z o.o.		

TELEFONY ALARMOWE

Ochrona Zakładu

wybierz numer 112
(z telefonów stacjonarnych zakładowych F-M Gorzyce)

wybierz numer 15 8360 112
(z telefonów komórkowych służbowych F-M Gorzyce oraz z telefonów prywatnych)

Krajowy System Powiadamiania Ratunkowego

4.6 Dodatkowy numer alarmowy

TELEFON ALARMOWY
na wypadek awarii chlorowni i instalacji do rafinacji chlorem
728 987 298

5. Załączniki i dokumenty związane

- Z-1 Zasady postępowania w przypadku pożaru
- Z-2 Zasady postępowania w przypadku powodzi
- Z-3 Zasady postępowania w przypadku katastrofy budowlanej
- Z-4 Zasady postępowania w przypadku uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych
- Z-5 Zasady postępowania w przypadku uwolnienia niebezpiecznych środków biologicznych
- Z-6 Zasady postępowania w przypadku ataku terrorystycznego
- Z-7 Zasady postępowania w przypadku wichury, huraganu, gradobicia, śnieżycy
- Z-8 Matryca powiadamiania
- Z-9 Skład sztabu kryzysowego
- Z-10 Regulamin sztabu kryzysowego
- Z-11 Przeglądy i zmiany do procedury ZSZŚiBHP Zarządzanie kryzysowe w Federal-Mogul Gorzyce sp. z o.o.
- IR/IS/05/16 Kontrola dostępu do pomieszczeń IS
- IR/NE/07/08 Zakładowy Plan Postępowania Awaryjnego.
- IR/NEB/29/03 Zasady postępowania w razie zaistnienia wypadku przy pracy
- Książka telefonów i adresów alarmowych
- IR/NEB/43/06 Instrukcja zapewniania bezpieczeństwa powodziowego
- IR/NEB/35/05 Instrukcja zapewniania bezpieczeństwa pożarowego
- Porozumienie w sprawie współdziałania w przypadku likwidacji skutków nadzwyczajnych wydarzeń z dnia 11.02. 2005 pomiędzy Federal-Mogul Gorzyce S.A. a Słaskidiset
- Z-12 Zasady postępowania w przypadku zagrożenia wywołanego koronawirusem